सांनाय्यमित्यत्र (२.४.४.८) तु दध्येव केवलं भवति न पय इति केचित् पयस्त्वमावास्यायामेव मैत्रावरुणी भविष्यतीति · तथा च शाखान्तरे ऐन्द्रं दध्युत्तरस्यामिति श्रूयते · इतरथा त्वपूर्व एव मैत्रावरुणीयागः स्यात् न दार्शपौर्णमासिकस्य गुणविकारस्तस्मात्पौर्णमास्यां दध्येवैकं भवति न पय इत्याहुः · एवं चैकवचनमुपपद्यते इतरथा दधिपयसोर्द्वित्वाद्द्विवचनं स्यात् · सांनाय्यशब्दश्च संनीयते गोभिरिति सांनाय्यमिति यौगिकत्वात्प्रत्येकमेव वर्ततऽइति · न तु तद्युक्तमिव · शतपथे अग्नीषोमीय एव पौर्णमासꣳ हविः सांनाय्यमामावास्यम् (१.६.२.६) ऐन्द्रं वा सांनाय्यमित्यादौ (११.२.६.५) समस्तयोरेव दधिपयसोरेकवचनान्तस्य सांनाय्यशब्दस्य दर्शनात् । तस्मात्पौर्णमास्यां प्रतिपदि आग्नेयः पुरोडाशो दधिपयसोऽइति त्रीणि हवींषि भवन्ति अमावास्यायां तु आग्नेयो मैत्रावरुणी पयस्या इति द्वेऽएव हविषी उपांशुयाजस्त्वेकत्रापि न भवति विधानाभावात् । अत्र मुख्यायां पौर्णमास्यामुद्धरणादिकर्मापवर्गान्तमग्नीषोमीयं सद्य एव प्रातः परिसमाप्य पुनरुद्धृत्याग्न्यन्वाधानव्रत्याशनशाखाछेददध्यर्थवत्सापाकरणोपवेषकरणपवित्रबन्धनानि यथाकालं कृत्वा सायंहोमानन्तरं दोहयित्वा निधानान्तं कृत्वा प्रातर्दोहार्थं वत्सापाकरणं शाखोपगूहनं च कुर्यात् ।

अमावास्यायां पयस्या मैत्रावरुणी ॥७॥ अमावास्यायां प्रातः प्रतिपदि मै॰ प॰ भवति · अत्राप्याग्नेयः स्वस्थाने स्थित एव पयस्या त्वपूर्वा उपांशुयाजस्थाने विधीयते ऐन्द्राग्नश्च पूर्वेद्युरपकृष्ट इति गुणविकारोऽत्र । अत्र मुख्यायाममावास्यायां प्रातःकाले सद्य एवोद्धरणादि कर्मापवर्गान्तमैन्द्राग्नयागं कृत्वा तदानीमेव पुनरुद्धृत्याग्न्यन्वाधानपिण्डपितृयज्ञव्रत्याशनशाखाछेदनसंनमनोपवेषकरणपवित्रबन्धनानि यथाकालं कृत्वा सायंहोमानन्तरं मैत्रावरुणपयस्यार्थं वत्सापाकरणं कुर्यात् अत्र मित्रावरुणाभ्यां भागमिति गोरुपस्पर्शने (४.२.१) विशेषः शाखोद्गूहनं च । प्रातर्विशेषमाह ·

तत्रैव दोहनꣳ शृते वा दध्यानयति ॥८॥ तत्रैव तस्मिन्लौकिकदध्न्येवाज्यनिर्वापानन्तरं पयस्यार्थं दोहनं कर्तव्यम् प्रथममुखायां लौकिकं घनीभूतं दध्यासिच्येत्यर्थः · अथवा पयसि शृते तप्ते सति पश्चाद्दध्यानयति न प्रथमम् ।